

LUNDS
UNIVERSITET

“Känslan i brottet!”

En narrativ analys av ex kriminella unga mäns drivkraft till
involvering i kriminalitet

LUNDS UNIVERSITET
Sociologiska institutionen

Författare: Dina Kumait

Kandidatuppsats (SOCK04)
Vårtermin 2018

Handledare: Henriette Frees Esholdt

Abstrakt

Författare: Dina Kumait

Titel: "Känslan i brottet": En narrativ analys av ex kriminella unga mäns drivkraft till involvering i kriminalitet

Kandidatuppsats: SOCK04, 15 hp

Handledare: Henriette Frees Esholdt

Sociologiska institutionen, Vårterminen 2018

Under de senaste åren har det skett en avsevärd ökning av brott som begås av unga män i Sverige. Från stöld till rån med våld fortsätter brott att vara en ständig hot mot samhället. Behovet att övervinna de flesta av dessa problem har lett många myndigheter så som brottsförebygganderådet till att söka lösningar genom statistik på ett problem som de ibland hittar orsakerna till. Men bakom varje brott som begås, finns det även subjektiva motiveringar till att bli involverad i kriminalitet och dessa hör vi sällan. I denna studie används en kvalitativ metod i form av semi – strukturerade intervjuer med fem unga män i åldrarna 19-24, som tidigare varit kriminella och avtjänat sitt straff. Genom att lyssna på de unga mäns berättelser, är syftet att undersöka underliggande motiv som kan ha lockat dessa unga män in i en kriminell livsstil. Studien syftar även till att söka svar på varför dessa unga män valde att stanna kvar i det kriminella livet. Genom att analysera det empiriska materialet jag fått in genom intervjuer med dessa unga män tillsammans med Jeff Ferrells teori om kulturell kriminologi, Stephen Lyngs teori om risktagande samt Cotte & Hayward och Jack Katz teorier om emotionella motiv, har man kunnat konstatera att det finns drivkrafter som attraherar unga män att hamna inom ett kriminellt beteendemönster. Resultatet visar att det som bidragit till att undersökningens deltagare fallit in i kriminell livsstil är främst motivet att få känslomässiga "kickar", uppleva spänning och risktagande. Att leva upp till maskulinitetidealet, känna tillhörighet och ha en statusidentitet är det främsta motivet som fått studiens deltagare att fortsätta hålla levande det kriminella beteendet.

Nyckelord: Drivkraft, Maskulinitet, Tillhörighet, Status, Identitet

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1. Problemformulering och syfte.....	1
2. Tidigare Forskning	2
2.1. Maskulinitet i relation till manlig brottslighet.....	2
2.2. Identitet i relation till kriminell livsstil	3
3. Teori	3
3.1. Kulturell kriminologi.....	3
3.2. Risktagande	4
3.3. Emotionella motiv	5
3.4. Maskulinitet och kriminalitet	6
3.5. Konsumtionssamhälle och gemenskap teorin	6
4. Metod	7
4.1. Vetenskapsteoretisk utgångspunkt	7
4.2. Intervju som metod.....	7
4.3. Urval och kontakt till informanter.....	8
4.4. Intervjusituationen.....	9
4.5. Analysstrategi	11
4.6. Etiska riktlinjer	12
4.7. Validitet och reliabilitet.....	12
4.8. Presentation av informanter	13
5. Resultat och Analys	14
5.1. Drivkrafter till kriminell livsstil	14
5.2. Att leva upp till maskulinitetidealet	18
5.3. Känna tillhörighet och skapa statusidentitet.....	20
6 Avslutning och slutsatser	24
7. Referenser	26
8. Bilaga	28
8.1. Intervjuguide	28

1. Inledning

Enligt Brottsförebyggande rådet (BRÅ) har jag sett att det finns en ständig ökning av brottslighet i Sverige (Brottsförebyggande rådet, 2018). Detta eftersom, de flesta brottskategorier så som brott mot person i form av grov misshandel har ökat med 4 % år 2017 i jämförelse med 2016. Även andra brott så som narkotikarelaterad brottslighet har ökat med 3 % samt bedrägeribrott med 6 % år 2017 till skillnad från året 2016 (Brottsförebyggande rådet, 2018). Omkring 82 % av anmälningarna visar att män dessutom misstänks för brott i större utsträckning än kvinnor enligt kriminalstatistik från 2017. Män har således under det senaste årtiondet begått dubbelt så många brott jämfört med kvinnor (Brottsförebyggande rådet, 2018). Jag har därför valt att i denna uppsats enbart fokusera på unga män då de är mest relevant för vår forskning. Statistiken har även kommit fram till att den vanligaste åldergruppen som börjar begå brott är personer mellan 15-21 år och som fortsätter med detta in i vuxet år (Brottsförebyggande rådet, 2018).

Trots den omfattande och stigande statistiken, besvarar siffrorna sällan frågorna angående varför dessa brott begås. Statistiken enligt (BRÅ) kollar på bakgrunds faktorer så som kön, ålder, utbildning, socioekonomi och etnicitet när de ska hitta orsak till kriminalitet. En sådan statistisk analys kan bidra med viktig kunskap om vad som orsakar personer till att bli involverad i kriminalitet men det finns också aspekter som inte kan fångas upp med statistik analys. Exempelvis kan en statistik analys baserad på sociala kategorier såsom, kön, ålder, utbildning, socioekonomi och mycket mer inte fånga upp individers känsla och subjektiva motiveringar till att bli involverad i kriminalitet. Vad som därav är av betydelse för uppsatsen är att genom en kvalitativ analys få en bättre förståelse till varför unga män begår brott. För att få tillgång till individers egna perspektiv på varför dem blev involverad i kriminalitet vill jag på ett narrativt sätt skildra situationen med hjälp av intervjuer. Detta görs för att förstå vad som egentligen ligger bakom dessa kriminella handlingar som kan ha varit bidragande faktor till gärningen ut från unga mäns perspektiv. De unga männen erhåller även unik kunskap skildrad ur egna erfarenheter som kan hjälpa till att utveckla en förståelse varför dessa unga män väljer ett liv med kriminalitet.

1.1. Problemformulering och syfte

Mot ovanstående bakgrund undersöker denna uppsats:

- Vilka drivmotiv lockar unga män till att begå brott?
- Vad driver unga män att upprätthålla det kriminella beteendet?

Syftet med denna studie är att belysa unga mäns berättelser och tankar, som tidigare haft en kriminell bakgrund för att redogöra vilka faktorer och tankemönster de anser har varit bidragande till att unga män utvecklar en kriminell livsstil. Genom att lyssna på de unga mäns berättelser, tankar och idéer, syftar denna uppsats till att identifiera några drivkrafter bakom den kriminella handlingen och vad som upprätthåller ett sådant beteende. Frågeställningen har i och med det besvarats utifrån intervjuer som utfördes med fem unga män vid olika miljöer i Malmö. Att studien föll på unga män och inte unga kvinnor är för att unga män i större utsträckning begår brott (BRÅ 2018). Informanter som tillhörde åldersgruppen 19-24 år, ansåg jag kunde bidra med svar på frågeställningen ur ett annat perspektiv än vad andra individer hade kunnat. Detta eftersom, den åldersgruppen är enligt mig en obeaktad grupp vad gäller undersökningar avseende det valda ämnet. Genom att dessutom välja personer över 18 år behöver man inte heller ha kontakt med målsman innan intervjuerna genomförs. Jag tror, som tidigare nämnt, att de unga männen har relevanta reflektioner på sitt kriminella beteende som bör lyftas fram för att få en förklaring och förståelse till unga mäns normbrytande beteende. Således kommer jag att söka svar för studiens syfte genom ovan nämnda frågeställningar.

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt beskrivs de tidigare forskningar som har gjorts av McFarlane och Bergström som har relevant koppling till denna studie. Enligt min uppfattning har det inte forskats kring författarnas artiklar som bland annat handlar om sambandet mellan maskulinitet och manlig brottslighet samt identitet i relation till kriminell livsstil.

2.1. Maskulinitet i relation till manlig brottslighet

McFarlane (2013) ger en viktig förståelse hur maskulinitet spelar en roll i manlig brottslighet. Hon konstaterar i sin artikel att en uppfattning om vad som anger ”en riktig man” är inbyggt i vår kultur, och menar att ett våldsamt beteende ingår i denna förklaring (McFarlane, 2013: 321 – 323) Vidare hävdar McFarlane att det beteendet och det uppträdandet som män uppvisar för att uppnå en ideal maskulinitet baseras på specifika förväntningar om hur män ska eller borde agera. Den hegemoniska maskuliniteten anses ofta vara den dominerande, då det är den som anses vara normal och förstärkt genom tradition samt genom staten. Många gånger förknippas den hegemoniska maskuliniteten med egenskaper så som dominans, styrka, självständighet och självkontroll (McFarlane, 2013: 324 – 326). Hon förklarar vidare att en marginaliserad eller underordnad maskulinitet består av homosexualitet, illegitimitet, marginalisering och förtryck

(ibid). I den fallstudie McFarlane redogjort av en grovt kriminell man som ses ned på i konventionella medier och hyllas i sociala medier, visar det sig enligt henne att den grovt kriminella mannen representerar en både hegemonisk och en marginaliserad maskulinitet samtidigt. Mäns våld ses som lagligt i större utsträckning om förövarens manlighet sårats och om våld är den resurs han har tillgänglig för att hävda sin maskulinitet (McFarlane 2013, 332-334).

2.2. Identitet i relation till kriminell livsstil

I Gunnar Bergströms (2012) bok kriminalitet som livsstil, redogör han för individens identitet i relation till det trossystem denne har. Trossystem är något som uttrycks i hur denna ser på sig själv, världen och sina livsval. Bergström synliggör fyra kärnelement som utgör grunden för ens trossystem vilka är; självuppfattning, värdering, förståelse samt identitet och grupptillhörighet. Bergström konstaterar att självuppfattning handlar om hur vi ser på oss själva i relation till andra och hur vi jämför oss med andra. Vidare betonar han att värderingar har att göra med vad vi anser vara viktigt och värt något i livet. I detta sammanhang anser han många behöver bearbeta detta för att kunna förändra en livsstil. Att tolka och förstå innefattar vilka mönster som är verksamma hos oss och hjälper oss att ge mening åt den värld vi lever i. Vad gäller identitet och tillhörighet vilket även är det fjärde kärnelementet menar Bergström (2012) att identitet handlar om hur en individ beskriver och definierar sig själv i relation till andra. Han förklarar exempelvis att de som lever i kriminella sammanhang, finns många som har en inre bild av sig själv som kriminell, vilket således stärker kriminaliteten och påverkar i sin tur handlingarna i enlighet med rollen (Bergström, 2012). Han konstaterar dessutom att vissa handlingar kan uppfattas som nödvändiga för att inta en specifik roll. Detta innebär enligt honom att det kan vara lättare att ändra på ens handlingar för att de ska stämma med identiteten än att förändra identiteten i sig. Även grupptillhörighet utgör en viktig del av identiteten (ibid).

3. Teoretiska utgångspunkter

3.1. Kulturell kriminologi

Teorin om kulturell kriminologi är en teori som framställdes av den amerikanske sociologen Jeff Ferrell. I begreppet ”Kulturell kriminologi” har termen ”kultur” innebörden det kollektiva medvetandet och det kollektiva identitet. Detta innebär att det kollektiva medvetandet och samhällets styrande krafter kan angöra sin auktoritet (Ferrell, 2008: 5 – 6). Författaren påstod dessutom att begreppet ”kultur” kan förknippas med en söka efter mening. Han menar att en

individ har det mänskliga begäret att ge sin omgivning en mening. Där meningen inte finns skapas en ny, egen, mening. Vad vi upplever idag är att vi i högre grad förlitar oss till media som meningsskapare (Ferrell, 2008: 3). På så sätt blir meningsskapandet viktigt för uppfattningen av den individuella säkerheten och får således betydelse för individens säkerhetsåtgärder. Teorin om kulturell kriminologi har alltså sin utgångspunkt att det är kultur och meningsskapande som avgör vilken typ av mening en viss händelse, ett ting eller ett beteende får och i och med det, i förlängningen, vad som är brottsligt. (Ferrell, 2008:2). I och med att Ferrell fastslår att vi lever i ett samhälle där kriminaliteten kan vara kulturgrundad, innebär således detta att den kriminaliserade process därmed avgör vilken typ av beteende som är abnormt och brottsligt. Kulturkriminologi riktar alltså uppmärksamheten på strömmarna av spänning, nöje och risker, eftersom makthavare så som media definierar och formar de livsstilar som ska komma att socialt dominera i samhället. De avgör exempelvis vilka livsstilar som är normala, vilka beteenden som är i enlighet med lagar och normer och vilka livsstilar inte är det. Detta leder i sin tur till att individen lockas till att gå emot dessa regler för att ställas inför utmaningar och på så sätt kunna uppleva frestelsen i att göra en kriminell handling (Ferrell, 2008: 2 – 3).

3.2. Risktagande

Stephen Lyng (1990) undersöker frivilligt risktagande och utvecklar uttrycket "edgework". Med detta begrepp menar Lyng ett förkroppsligt risktagande med gränsen mellan liv och död, ordning och oordning (Lyng, 1990: 857). Detta innebär att människor som deltar i "edgework" hittar spänningen i förmågan att behålla kontrollen över en situation som försvårar fullständigt kaos. Att vara i ett sådant sammanträde med en gränssituation gör det möjligt för individen att känna sig fri, fuska döden och testa sina gränser (ibid). Lyng förklarar vidare varför människor deltar i sådana aktiviteter och menar att en individ medverkar i "edgework" för att kunna förtrolla sina liv. Fördelarna att delta i en sådan aktivitet är många enligt Lyng med anledning till att "edgework" utlöser positiva känslor hos en individ (Lyng, 1990: 873). För att exempelvis återfå känslor av självkontroll, upplevelser av spontanitet och impulsivitet, förförs således individer av "edgework". Med anledning till att dessa typer av aktiviteter är extrema och föreslår ett stort antal risker som exempelvis att, "fly från kaos, se hur långt man kan komma och övervinna det", har det därför konstateras av Lyng (1990) att det är denna typ av spänning som håller "edgeworkers" att komma tillbaka för mer (Lyng, 1990: 859). Bortsett från att "fly verkligheten" och "uppleva spänningen" beskriver Lyng en annan motivation till en sådan sysslande, nämligen att undvika möjligheten av konsekvenser. Han beskriver hur denna typ av sysslande handlar om att "överträffa vardagliga gränser" (Lyng, 1990: 860). Detta citat kan

exempelvis användas för att förklara varför brottslingar begår olagliga handlingar, de gör det för att undkomma den vardagliga verkligheten samt klara sig undan att bemöta möjligheten till förföljande (ibid). Detta innebär till exempel, att den drivande kraften att göra något förbjudet eller olagligt kan vara lockande och vissa kan därmed se kriminella handlingar som ett spel där den som förlorar blir fångad.

3.3. Emotionella motiv

Cotte & Hayward (2011) undersöker de emotionella motiven för att engagera sig i terrorism och även dem anser i likhet till Lyng (1990) att många individer söker efter "edgework" erfarenheter. De konstaterar att terrorismen bör förstås som mer än politiskt motiverad våld. Känslan av adrenalin och "rushen" i samband med att göra våld och utgöra kaos kan vara lockande menar dem (Cotte & Hayward, 2011: 966). Önskan om spänningen uttrycks genom lagliga och olikvärdiga medel som tillåter dessa individer att vara uppmärksamma på möjligheten till självförstörelse som de önskar. Cotte & Hayward belyser vidare att andra viktiga attraktioner som kan förföra och fresta människor att gå med i jihad-grupper är eftersom dessa individer har en önskan om en slutgiltig mening (Cotte & Hayward, 2011: 973 – 975). Författarna ger en förklaring på hur detta nås och menar att, vad terrorism producerar är en transformativ mekanism för att omvandla de negativa känslorna till positiva känslor, för att återfå en förhöjd upplevelse av sina liv (Cotte & Hayward, 2011: 963 – 975). Detta innebär exempelvis att de individer som omfamnar terrorismen finner erfarenheten spännande och andligt givande. Enligt Cotte & Hayward (2011) är dessutom glans, spänning och främst gruppsolidaritet bland de medel genom vilka ultimata livsinnehåll och mening kan skapas (ibid).

Brottets frestelse är en teori av Jack Katz (1988). I sin teori ger författaren svaret på av vilken anledning människor begår brott. Han förklarar att motivet i brottet är grundat på känslor då brottet ger en känsla av adrenalin, en så kallad känslomässig kick, när individen genom brottet får en känsla av spänning. Genom brottet söker individen positiva känslor som kan generera att individen får status i sina vänners ögon. En annan förklaring enligt Katz (1988) kan vara eftersom, individen vill bearbeta en negativ känsla, vilket kan ske genom att vilja få en maktkänsla (Katz, 1988: 147). Exempelvis att försöka överträffa, lura eller bevisa att individen är smartare än systemet eftersom, personen på så sätt har makt och dominerar motståndaren och den spänning som brottet ger (Katz, 1988: 136).

3.4. Maskulinitet och kriminalitet

James Messerschmidt redogör i boken *Masculinities and crime* (1993) kring gemenskapen mellan maskulinitet och kriminalitet. Utifrån hans verk har det konstaterats att våld är en maktresurs som främst används då andra resurser inte finns att tillgå så som exempelvis utbildning, social status och brister i förmågan att kunna försörja sig själv eller en familj. Då kan våld och även annat kriminellt beteende fungera som en kompensation för marginaliserade män. Anledningen är eftersom männens kroppsliga situation är central i deras identitetskapande (Messerschmidt, 1993:40–41; Jon, 2014: 200). Han förklarar vidare att maskulinitet inte är något som föreligger hos mannen naturligt utan att det snarare är något som skapas och sammanförs (ibid). I samband med detta är således begreppet hegemonisk maskulinitet viktigt att belysa. Detta eftersom, Messerschmidt (1993) fastställer begreppet som den idealiserade formen av maskulinitet i en specifik kulturell eller historisk kontext. Med detta menar han att en hegemonisk maskulinitet i det aktuella västerländska samhället baserars på ägande av arbete på den traditionella arbetsmarknaden och en okontrollerbar sexdrift (Messerschmidt, 1993: 42). Connell (1995) menar att en man ska enligt den hegemoniska maskulinitetens ideal vara vit, ha en god ekonomi, kvinnokarl, stark, både psykiskt och fysiskt samt vara känslökall, beskyddande, lojal och förnuftig (Connell, 1995). Uppbyggnaden av idealbilden avseende hegemonisk maskulinitet och vilka resurser som tas till för att åstadkomma den, varierar dock enligt Messerschmidt mellan olika sociala och kulturella sammanhang (Messerschmidt, 1993: 43-44). Som tidigare nämnt, kan därför kriminalitet vara en av de resurserna som är lätt att nå för att kunna konstruera en hegemonisk maskulinitet, och detta framförallt när andra resurser är bristande. Brottslighet är alltså en tydligt mansdominerad social praktik och därmed en nödvändig resurs som män använder för att leva upp till sitt genus och visa andra att de är maskulina. Däremot den som inte varit i stånd att fortsätta uppvisa får sin maskulinitet istället hotad (Messerschmidt, 1993: 40 & 44)

3.5. Konsumtionssamhälle och gemenskap teorin

Bauman argumenterar att människor idag lever i ett konsumtionssamhälle. Med detta menar Bauman att människor samlar på sig ändliga behov, då det i själva verket handlar om vad de tror att de behöver. Han konstaterar dessutom att otillräckliga konsumenter är de utstötta individerna i samhället. Han ger en förklaring på detta och menar att de otillräckliga konsumenterna känner en känsla av rädsla och hot med anledning till att de inte lever i enlighet med de krav som ställs på individen, dvs. att konsumera så mycket som möjligt. Således medför detta att dessa individer såsom exempelvis hemlösa och kriminella utesluts av samhället. Anledningen är eftersom, dessa

individer inte anses bidra med något till samhället enligt Bauman, istället är dem en plåga och inte värdefulla i samhället (Bauman, 2007: 113). Han framhäver vidare att samhället koncentrerar sig främst på sina medlemmar som konsumenter och för att kunna bli erkända som en fullt utvecklad medlem av samhälle, måste man på så sätt bidra till marknadens frestelser (Bauman, 2007: 20).

Enligt Becker (2006) har det konstaterats att när en individ tar steget i en organiserad avvikargrupp förändras dennas självbild. Detta eftersom, avvikelsen är en sak de alla har gemensamt och genom denna skapas en känsla av ett gemensamt öde (Becker, 2006: 44). Genom detta kan en gemenskap hos gruppen växa som i sin tur kan få dem att se världen ur ett annat perspektiv. Becker menar att de kan få en känsla av hur de som grupp kan hantera världen på ett sätt som passar dem som avvikande grupp. De flesta i en organiserad grupp avvikande grupp har olika skäl som får dem att fortsätta sitt avvikande beteende. Motivet är eftersom, i deras ögon verkar skälen sunda vilket på så sätt får dem att se positivt på handlingarna de begår (ibid).

4. Metod och material

För att söka svar på mina frågeställningar har jag genomfört kvalitativa intervjuer med fem personer som tidigare haft en kriminell bakgrund och som avtjänat sitt straff. Genom en sammanställd intervjuguide med temastyrda frågor var mitt syfte att förhoppningsvis få svar på uppsatsens frågeställningar genom intervjuerna.

4.1. Vetenskapsteoretisk utgångspunkt

Min vetenskapsteoretiska ansats kommer att utgå från hermeneutiken. Detta innebär att jag kommer att tolka mina resultat, som i sin tur starkt påverkas av mig och mina erfarenheter, vilket jag är fullt medveten om. I detta sammanhang intresserar jag mig till att förstå unga mäns olika motiveringar till varför brottsliga aktiviteter begås. Således möjliggör denna vetenskapsteoretiska utgångspunkt för forskaren att kunna tolka olika texter eller berättelser på olika sätt (Sohlberg & Sohlberg, 2009: 88, 247).

4.2. Intervju som metod

Syftemålet med uppsatsen är att fastställa vilka tankemönster som råder mellan unga män vad gäller motivet till brott i Malmö. Till följd av detta ansågs ett kvalitativt tillvägagångssätt vara lämpligast för det som utforskades. Den kvalitativa metoden har valts utifrån dess förmåga att

kunna dyka på djupet i socialt komplexa frågor och studera olika kvaliteter i dessa fenomen (Rennstam & Wästerfors, 2015: 17). Även andra författare såsom, Denscomber (2009) redogör liknande då han förklarar att den *''kvalitativa forskningen har en bra förmåga att hantera invecklade situationer och göra rättvisa åt det sociala livets många nyanser''* (Denscomber, 2009: 398). Det innebär således att jag genom intervjuerna kan försöka förstå och sätta oss in i informantens upplevelsevärld genom deras ord, beskrivningar, personliga uppfattningar och tolkningar. Av den anledningen har materialet som samlats in och analyserats till denna uppsats fokuserat på de utsagor och skildringar som uttryckts snarare än på kvantifiering. En kvalitativ ansats medför möjlighet till ett direkt möte med intervjupersonerna, genom att tillämpa frågor som *varför, vad och hur* kan på så vis framföra intervjupersoners muntliga berättelser och egna förståelse om deras kriminella livsstil (Bryman, 2008: 361 – 368; Rennstam & Wästerfors, 2015: 53). Vad som dessutom gör en kvalitativ metod önskevård i denna uppsats är att den har ansetts av vissa författare gå in *''under huden''* hos de som studeras och därför i högre grad kunna svara på frågan om vad respondenterna själva tycker och tänker (Repstad, 2007: 17). Uppsatsens metodik kommer att till stor del styras av abduktiv. En abduktiv metod innebär att man utgår från de empiriska data man samlar in, samtidigt som man beaktar detta material utifrån teorier som man som forskare valt ut. Detta gör man för att se om materialet följer samma mönster som dessa teorier (Sam Larsson, 2005: 23). Dock är nackdelen med en så begränsad studie som vår är att det är svårt att sätta studiens resultat på en generell nivå (Larsson 2005:118).

I min uppsats använde jag mig av semistrukturerade intervjuer med våra fem respondenter, varje intervju var cirka en 35 minuter lång och respondenterna gavs utrymme att svara utifrån sina egna premisser. Författaren Alan Bryman (2011) beskriver semistrukturerade intervjuer som en intervjuteknik där man innan intervjun har ställt upp frågor i en intervjuguide, dock har de ingen inbördes ordning. Detta innebär att man under intervjun kan komma att lägga till eller ta bort frågor beroende på hur intervjun resulterar i sig. Frågorna som forskaren använder av behöver inte nödvändigtvis följa de exakta frågorna som tidigare är nedskrivna i guiden (Bryman, 2011: 414 – 415). Med utgångspunkt i studiens syfte och frågeställningar har jag således jobbat utifrån en intervjuguide med centrala teman: drivkrafter till brott, maskulinitetidealet, att skapa statusidentitet & känna tillhörighet. Därefter utformades centrala frågor kopplade till dessa teman (se bilaga 1).

4.3. Urval och kontakt till informanter

Till denna studie har jag samlat in data genom intervjuer från fem unga män i åldrarna 19-24 år

som tidigare haft en kriminell livsstil. Orsak till denna avgränsning är på grund av att den största delen av anmälda brott i Sverige begås av män, enligt statistik från *brottsförebyggande rådet*. Statistiken från BRÅ visar också att de flesta män som begår brott är personer mellan 15-21 år och som fortsätter med detta in i vuxet år (Brottsförebygganderådet, 2018). Av den anledningen syftar studien till att undersöka unga män från 19 år och uppåt. Det är dessutom lättare att få intervjua de personerna med anledning till att man inte behöver tillstånd från målsman. Personerna i urvalsgruppen var, likt mig själv, boende i Malmö med omnejd och av den anledningen kan det konstateras att ett bekvämlighetsutval har förekommit (Denscomber, 2009: 39). Det innebär att forskaren väljer sina informanter på det sätt som är enklast och lättast. Man väljer informanterna som är lättillgängliga och där man anser att man inte missar möjligheten att samla in det data som respondenterna kan presentera (Bryman, 2011: 194). Hur jag gick tillväga för att komma i kontakt med våra informanter gjorde jag genom att först ta kontakt med en kollega som jobbar på kriminalvården och har koll på personer som kommit ur sin kriminalitet. Jag har redan access till kriminalvården eftersom att jag har jobbat där tidigare och just därför var det lätt att få kontakt med tidigare kollegor. Där beskrev jag syftet med uppsatsen och vad intervjuerna skulle beröra för ämne. Snabbt därefter fick jag ett svar genom mitt kontaktnät på kriminalvården som berättade att två intervjupersoner som nyligen kommit ut ville medverka i min studie. Under samtalet kom jag överens om att kontaktpersonen skulle förmedla mitt nummer till dem och att de skulle ta kontakt med mig för att boka tid för intervjun. Intervjupersonerna tog kontakt med mig och vi bokade tid för båda intervjuerna. Via dem, gav de sedan tips om andra informanter från Malmö som kunde ställa upp, vilket således innebär att snöbollsmetoden tillämpades (Widerberg 2002: 177). För att få så relevant data som möjligt är det viktigt att informanterna svarar uppriktigt på frågorna (Bryman, 2011: 195). Därför verkställdes intervjuerna av en gemensam kontakt, detta för att informanterna skulle känna förtroende och svara så uppriktigt som möjligt. Med kriminell livsstil beträffar jag här personer som under en längre tid, vid upprepande tillfällen har utfört brottsliga handlingar som de blivit dömda och avtjänat straff för. Ett viktigt krav är även att personerna idag inte längre är kriminella, utan betraktar sig ha lämnat sin tidigare kriminella livsstil. I och med att våra informanter hade en tidigare kriminell bakgrund och avtjänat sitt straff, hade dem inget att dölja och därför var dem villiga att ställa upp.

4.4. Intervjusituationen

I genomförandet av intervjuer har jag haft Kvale och Brinkmann (2009) rekommendationer i åtanke då de beskriver hur betydelsefullt det är att intervjuaren och intervjupersonen får ett

första bra möte inför intervjun. Det tycks enligt författarna vara viktigt att intervjuaren förmedlar till intervjupersonen att den är intresserad av deras berättelse genom att lyssna, vara uppmärksam på det som sägs men också att man förklarar på ett tydligt sätt vad man vill veta mer om. Genom att ha detta i åtanke som forskare, kan på så sätt få intervjupersonen att vilja dela med sig sin berättelse (Kvale & Brinkmann, 2009). Till följd av detta kan dessutom bakomliggande omständigheter tydliggöras kring varför de unga männen uttrycker de tolkningar och synpunkter som de gör. För att ta hänsyn till hur ämnet kunde påverka respondenterna försökte jag skapa en större trygghet och en så behaglig miljö som möjligt. Detta utfördes för att respondenterna ska kunna uttrycka sig och tala fritt om detta känsliga ämne, utan att någon annan än intervjuaren lyssnade.

Intervjuerna genomfördes vid under våren 2018. För att intervjupersonerna skulle känna sig bekväma fick de själva bestämma var intervjuerna skulle ske. Intervjuerna skedde följaktligen i olika miljöer som var lugna där det kunde föras en konversation utan risker för att bli störda. Vid första telefonkontakt och mötet med samtliga respondenterna inleddes en kort och tydlig sammanfattning av vad det var för studie som verkställdes och att de endast skulle användas i studiesyfte, på Lunds universitet samt att de skulle anonymiseras. Inför varje intervju informerades informanterna även att de får avbryta intervjun under samtliga omständigheter utan att detta medför några negativa påföljder. Ingen av respondenterna upplevde frågorna som stötande och känsliga. Detta gjorde att intervjuerna kunde genomföras utan problem. De fick dessutom ge samtycke till inspelningen av intervjuerna, vilket alla godkände. Detta för att få ut så mycket som möjligt av intervjuerna samt få hjälp med att komma ihåg dem när jag senare skulle sammanställa intervjumaterialet. Intervjutiden varierade mellan 30-35 minuter. Mina första två intervjuer skedde via telefonkontakt och jag upplevde att denna intervju hade lika bra interaktion som de som gjordes på plats. Anledningen är eftersom, att slippas mötas öga mot öga kan göra att personen känner sig trygg i att prata om vårt intervjuämne. Jag antog dessutom att det var ett känsligt ämne med tanke på våra informanter tidigare hade begått kriminella handlingar och därför erbjöd jag dem telefonkontakt men längre fram med mina intervjupersoner insåg jag att vissa var villiga att träffas. Även Kvale & Brinkmann (2009) resonerar att modern teknik så som telefon anses ha sina fördelar. Detta då de förklarar att intervjuer kan ske trots långa avstånd, men framförallt är en fördel eftersom intervjupersonen kan våga säga saker utan att vara synlig för intervjuaren. Dock har det också sina nackdelar eftersom det kan uppstå en distans där personen inte har hjälp av varandras kroppsspråk samt som det dessutom anses vara svårare att få fram utförligare historier (Kvale & Brinkmann,

2009). Trots detta samlades relevanta data in för att besvara frågeställningen. Ytterligare två intervjuer genomfördes på en fritidsverksamhet då de unga männen ägnar fritiden där och kände sig hemma i. Den sista intervjun genomfördes på ett café som erbjöd en lugn och relativ folktom atmosfär.

4.5. Analysstrategi

Uppsatsen riktar sig mot att göra informanternas röster hörda. Av den anledningen har därför en narrativ analys tillämpats i uppsatsen, då metoden handlar om att tolka människors tolkningar av sig själva och sin sociala värld (Johansson 2005; Rennstam & Wäserfors 2015: 57 – 62). Även Bryman (2008) anses hålla med om detta då han betonar att ”i en narrativ analys flyttar fokus från ’vad hände egentligen? Till ’hur skapar människor mening i det som hände?’” (Bryman, 2008: 530). Valet av narrativ analysmetod baserades dessutom på att metoden anses vara lämpad för att ge röst åt individer som annars inte syns i samhället (Larsson, Sjöblom & Lijla, 2008). Det är därmed möjligt att undersöka motivet till kriminalitet, vilket det i uppsatsen har gjorts genom att analysera underliggande motiveringar.

Bryman (2008) presenterar fyra olika modeller för narrativ analys: tematisk analys, strukturell analys, interaktiv analys och performativ analys (Bryman, 2008: 528-529).

Den modellen som blir aktuell i denna uppsats är den tematiska analysen som behandlar berättelsens innehåll genom tematiska indelningar. Anledningen till detta är eftersom man med en tematisk analys kan på ett effektivt sätt skapa struktur i det insamlade materialet och skapa en ny helhet av de olika delarna (Langemar, 2008: 127-128).

Vid den tidpunkt då jag hade genomfört intervjuerna, förde jag därefter över inspelningen till en dator. Med hjälp av ett ordbehandlingsprogram överförde jag manuellt materialet till skrift. Det är av stor betydelse enligt Malterud (2009) att materialet återges så noga som möjligt. Detta eftersom, även om man skriver ner ord för ord, finns det fortfarande möjlighet att den som läser texten inte direkt får samma uppfattning. Därför är det värt att betona, för att komma så nära sanningen som möjligt, valde jag att skriva ut så noga som möjligt. Dock fick jag formulera om vissa meningar med anledning till att de inte blev samma i skriven text, som det var muntligt i intervjusituationen. Detta anses vara viktigt för att innebörden lättare ska förstås för läsaren (Malterud, 2009). Efter att materialet transkriberats och lästs igenom noggrant, började jag leta efter underteman i materialet. Jag utgick från studiens syfte och sökte då efter underteman som kunde kopplas ihop med vad männen själva upplevde har lett till deras kriminella livsstil. Efter fortsatt noggrann läsning, hade flertal underteman återfunnits, dock valde jag att specifikt

fördjupa mig inom tre övergripande teman. De tre teman som delades in var, drivkrafter till brott, maskulinitetidealet, att skapa statusidentitet och känna tillhörighet. Efter att ha analyserat dessa tre mer i detalj, har jag sedan tagit hjälp av de teoretiska verktygen men också den tidigare forskningen som jag i tidigare avsnitt redogjort för att kunna uppnå vårt syfte med studien.

4.6. Etiska riktlinjer

Denna studie har tagit hänsyn till vetenskapsrådet (2002) forskningsetiska principer. De fyra huvudkraven som studien efterföljt är informationskravet, samtyckskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Samtliga av de intervjuade informerades innan intervjun började om studiens syfte och om deras anonyma och frivilliga deltagande. Vidare berättade jag att deras medverkan endast kommer att användas i forskningssyfte. Detta uppfyller således informationskravet. I enighet med samtyckskravet klargjordes det att undersökningdeltagarna var väl införstådda med deras uppgift i projektet och vilka villkor som gäller för deras deltagande. Det förtydligades dessutom till deltagarna att de själva har rätten att bestämma över deras deltagande och även att de hade rätt att avbryta sin medverkan. I Intervjuutskriften har intervjupersonernas riktiga namn bytts ut mot fiktiva för att behålla deras anonymitet, vilket säkerhetställer konfidentialitetskravet. I samband med att respondenternas namn är fingerade i analysen, underlättar även detta för läsaren och ger ett trevligare uttryck jämfört med att använda benämningar respondent 1, respondent 2 och så vidare. Konfidentialitetskravet handlar även om att uppgifterna om intervjupersonerna kommer skrivas ner samt att dessa uppgifter kommer att förvaras på ett ställe där ingen obehörig kan komma åt dem. Då man som forskare får information och uppgifter från intervjupersonerna får de inte användas för något annat syfte än till forskning. Detta är nyttjandekravet som även är den fjärde och sista principen (Bryman, 2008).

4.7. Validitet och reliabilitet

När det gäller undersökningens validitet och reliabilitet är det grundläggande att undersökningsmetoden, mätinstrumentet och måttet ska åstadkomma lämplig validitet och reliabilitet för att resultaten ska betraktas som trovärdig (Bergström & Boréus, 2012: 41-42). Uppfylls inte dessa två krav har inte forskningsresultatet något vetenskapligt värde (ibid). Inom den kvalitativa forskningen kan dessa två begrepps giltighet diskuteras. Reliabiliteten kan diskuteras utifrån intervju, analys samt urvalsförförande. Validiteten å andra sidan bör inom den kvalitativa forskningen betraktas utifrån hur observationerna vi gör speglar olika fenomen som väcker vårt intresse (Kvale & Brinkmann, 2009: 263 – 264). I min undersökning grundar sig allt

på mina informanternas berättelser. Jag vill beskriva deras upplevelser och det är från dem som jag ska hitta begrepp, som senare ska analyseras. Hur jag kan gå tillväga för att garantera validitet och realitet i mitt arbete är att jag framförallt har studiens syfte och mina frågeställningar i åtanke. Genom att se om jag verkligen besvarat dem och genom att ge en bild av mina informanternas liv, får jag också på så sätt reda på hur tillförlitligt mitt arbete är.

4.8. Presentation av informanter

Jag väljer att inledningsvis kort presentera mina respondenter för att läsaren ska få en bild av dem men har valt att inte gå in närmare på detaljer utifrån bakgrund och liknande, för att säkerställa deras anonymitet. Jag har dessutom gett mina intervjupersoner fiktiva namn som medger att de får vara anonyma samtidigt som läsaren ska kunna identifiera enskilda personers berättelser i presentationen av materialet.

Våra informanter vilka jag kommer att kalla vid andra namn är,

Dani – En man i 25 års ålder och bor i Malmö. Hans liv i kriminalitet har främst präglats av spänningen och bristen på pengar, något som han började med redan i 18 års ålder och som ledde till större brott. Han har tidigare varit dömd för grovt stöld och har avtjänat sitt straff.

Emilio – är runt 22 år gammal, uppvuxen på fosterhem. Han började redan i tidig ålder att begå brott för att uppleva känslan av påfrestning, bekräftelse och habegär, en drivkraft som har styrt honom i hans kriminella livsstil. Han väntar idag barn med sin flickvän efter att ha avtjänat sitt straff för bedrägeri.

Eddie – En man i 19 års ålder och är bosatt i Malmö. Han är uppvuxen i en familj där våld förekom. Han började först när han var runt 15 år leva ett liv i kriminalitet genom att sälja droger, vid senare ålder utsatte han även andra för grovt våld. Har redan blivit dömd för narkotika brott på anstalten i Kristianstad och idag lämnat det kriminella livet bakom sig.

Ricky – är runt 21 år gammal, uppvuxen i en enligt honom själv dysfunktionell familj.

Han kom in i ett kriminellt beteende under högstadiet på grund av ett bekräftelsebehov. Den kriminella livsstilen var ett sätt för honom att forma sin manlighet. Han dömdes för misshandel och har fullgjort sitt straff.

Ayman – är 26 år gammal och bor i Malmö. Han är uppväxt utomlands men kom till Sverige när han var 12 år gammal. Under hans uppväxt ägnade han sig åt olika brott efter att ha hamnat i utanförskap på grund av sin impuls problem. Även han har tidigare blivit dömd för grovt misshandel.

5. Resultat och analys

I resultaten och analysen av intervjuerna framträder tre teman, drivkrafter till brott, maskulinitetidealet, att skapa statusidentitet & känna tillhörighet. Dessa tre teman kommer först och främst att redovisas och därefter analyseras med hjälp av teorier som tidigare redogjorts i teori avsnittet för att kunna besvara frågeställningarna.

5.1. Drivkrafter till kriminell livsstil

När informanterna fick frågan om vad det var för drivkrafter som låg bakom kriminaliteten, svarade majoriteten att en av anledningarna var eftersom, mina informanter upplevt känslor av spänning och lustfylldhet. Majoriteten av mina informanter framhävde dessutom att det var kul med riskfyllda aktiviteter som skulle uppmärksammas i tidningar och tv. Målet enligt mig, tycks inte alltid vara ekonomisk eller materiell vinning utan snarare den brottsliga handlingen i sig samt den spänning som uppstod i och med lagöverträdelsen, som stämmer överens med teorin om kultur kriminologi. De framhävde att det var kul och ”man ville ha mer”. Samtliga informanter gillade att bryta sig in i villor, leta efter pengar och stjäla dyra bilar. Informanterna menar att när de har avklarat att genomföra ett brott utan att åka fast så ökar självförtroendet och då vill de testa något nytt, som är svårare i samband med lagöverträdelsen. Främst beskrivs denna känsla i inledningsskedet av deras kriminalitet. Dani, 25 år, säger såhär:

”Alltså sanningen är, pengar har alltid lockat mig, och som ett plus åt sidan var jag samtidigt nyfiken på känslan i brottet... jag hade det här behovet att få den här njutningen genom att göra det förbjudna... smyga runt i sovrummet där en familj ligger och sover och sno alla deras värdesaker... man var helt livad, kände typ shit, jag är helt på förbjuden mark och det är bara jag som är medveten om det”.

Dani beskriver vidare spänningen som något som han särskilt kände när han var ungdom:

” Grejen är när jag var yngre, alltså sådär runt 9 – 11 var jag besatt av mycket tv – spel... tyckte att det var fett kul det här med att göra inbrott, sno bilar och sånt, då hade man ju en bil att transportera sig i... sen varje gång jag blev arg på riktigt så hade jag sönder saker eller slog till någon och det blev en

tillfredställelse''.

När jag sedan frågar Emilio vad som lockade honom till kriminalitet och hur allting började så beskriver även han i likhet till Dani att pengar och spänningen var den främsta orsaken.

'' Jag har som yngre alltid varit ute efter action, det har aldrig funnits lagliga vägar enligt mig för att få en slags kick. Njutningen låg istället i brottets omedelbara belöning genom att först börja göra inbrott, bilstölder och sen ökade dosen mer som ledde till grövre brott... jag var ute efter en flott livsstil och när jag då drömde om det perfekta brottet för att få det som samhället lockade med... gav det en slags rush till min hjärna och jag gillade det''.

Under intervjun med mina informanter blev jag nyfiken på denna påfrestning som Emilio, och Dani pratade om. Jag frågade därför mina informanter och bad dem att motivera sina svar om det var en känsla som minskade efter hand eller om känslan infunnit sig under hela perioden i kriminalitet och såhär svarade Emilio:

'' Alltså njaa... spänningen fanns ju inte kvar på samma sätt. Med tiden kände jag att det krävs värre brott som exempel bankrån eller helt enkelt mer risktagande för att spänningen ska vara tillfredställande... att få adrenalin hoppet i en farlig situation där... något brott för mig är nytt liksom kunde då ge mig en effekt att vara med på... spänning var viktigare för mig än säkerhet.''

Ett liknande uttalande gjordes av informanterna Dani

'' Ja, spänningen minskade ju på ett eller annat sätt så det gällde därför att söka till sig andra större utmaningar som ansågs vara värdefullt för att hålla igång denna njutning. Det måste vara något som fick polisen att reagera... att delta i en farlig upplevelse som fick hjärtslag att gå 180 grader... snabb andning och nervös svettning. De den här rädslan som står mellan en spänning och roligt. '' – Dani

Ferrells teori om kriminologi som kulturgrundad är applicerbar på respondenternas svar. Anledningen är eftersom, dagens samhälle genomsyras av en mediekonsumtion. Kriminalitet är något som getts mycket uppmärksamhet i media. Vi pumpas ständigt med information i TV, i radio, på internet om information kring kriminalitet (Ferrell, 2008: 2). Eftersom vår kultur absorberar kriminaliteten som underhållning, kan därför förklara orsaken till att mina informanter, Dani och Emilio varit fascinerad av det normbrytande. Kulturkriminologi är just det som framhäver strömmarna av spänning, nöje och risker vilket på så sätt uppmuntrar unga

män att göra detta till sin vardag. Med detta menar man att, kultur kriminologi avgör vilka livstilar som är normala, vilket beteende som är i enlighet med lagar och normer och vilka livsstilar som inte är det (ibid). Av den anledningen valde därför samtliga informanterna en väg in i kriminaliteten och börja begå brott just för att dessa regler är på plats. De ansåg att riskerna med lagbrytning fungerar som en utmaning för mina informanter, eftersom det uppstår en berusad blandning av rädsla och nöje, som de alla var ute efter. De ville uppleva spänningen i att begå brottet. Både Dani och Emilio ger uttryck att de drogs till kriminalitet eftersom de stod inför spännande utmaningar så som bilstölder och grova inbrott där de skapar mer och mer lagbrytning. Detta ger Dani ett mycket tydligt exempel på: *''... Det måste vara något som fick polisen att reagera... att delta i en farlig upplevelse som fick hjärtslag att gå 180 grader. Även Emilio uttryckte sig likadant ''... Det har aldrig funnits lagliga vägar enligt mig för att få en slags kick. Njutningen låg istället i brottets omedelbara belöning''*. Med anledning till att media förmedlar en bild av hur samhällets ideal ser ut, lockades därför mina respondenter att gå emot detta för att ställas inför utmaningar (Ferrell, 2008: 3). De vänder sig till brott och avvikande beteende för nöjes skull som de tar emot från dessa handlingar. De dras till känslan av adrenalinet och spänningar som de får när de väl begått olagliga handlingar.

Ayman berättar att han under sin uppväxt burit på mycket känslor inom sig som varit svårhanterliga då han tidigare haft impuls problem. Genom att engagera sig i många typer av kriminella aktiviteter fick han på så sätt ut sin energi

'' Jag har alltid haft helt mycket energi kunde aldrig sitta helt still. Ibland känns det som om det börjar bubbla i blodet och det var något jag inte kunde hålla inne... jag måste ha någonstans att göra av min energi annars gör det skit ont. Jag tappar ganska snabbt humöret vilket oftast ledde till att jag hamnar i bråk, förstör och misshandlar... en starkare än den typiska stimulans som jag redan hade behövdes verkligen''.

Cotte och Hayward (2011) skriver att man genom transformativ mekanism omvandlar de negativa känslorna till positiva känslor, för att återfå en förhöjd upplevelse av sina liv. (Cotte & Hayward 2011: 963). Denna beskrivning kan kopplas till Aymans situation. I fallet med Ayman så plågades han psykiskt känslomässigt på grund av sin impuls problem. Genom att utsätta andra för våld och orsaka kaos var ett sätt för Ayman att stoppa smärtan. Författarna ger förklaringar på detta och menar att det är något som kan vara andligt önskevärt av individen (Cotte & Hayward 2011: 975). De diskuterar vidare att det dessutom måste existera ett bredare psykologiskt sammanhang, ramar för mänsklig natur och hierarkier av existentiella behov som

driver individer mot avvikande beteende (ibid). Ayman beskriver att *'' en starkare än den typiska stimulans som jag redan hade behövdes verkligen ''*. Katz skulle i samband med detta ansett att anledningen till att Ayman uttrycker sig som han gör är eftersom brottet är grundat på känslor då brottet ger en känsla av adrenalin. Han menar att Ayman fick en så kallad känslomässig kick av hög spänning genom att misshandla andra för att på så vis uppnå en slags njutning (Katz, 1988: 147).

Jag frågade även Ayman och bad honom att motivera sitt svar om påfrestningen var en känsla som minskade efter hand eller om känslan infunnit sig under hela perioden i kriminalitet och såhär svarade han:

'' Känslan finns ju fortfarande men ger inte lika stark effekt... för att få den där höga stimulansen igen så fortsatte man göra sådant som var olagligt, något som andra inte vågar göra eller ens tänka på att göra... typ när jag befinner mig i en ansträngande situation så försvinner världen och ingenting spelar något roll än vinnandet i brottet... den spänningen att vara extremt nära att komma undan och lite över gränsen att bli tagen är en känsla som inte kan beskrivas''

– Ayman

Brott erbjuder snabb spänning och impulsivitet och det stämmer väl överens med det svar som informanterna uppgav. Detta eftersom, de alla betonade att spänningssökandet ligger i risktagandet. Flera av mina informanter berättade att dem tycker om att utmana sig själv genom att göra saker som uppfattas som riskfyllt. Alla informanter visade upp förkriminella beteenden som snatteri, inbrott, bilstölder och misshandel. Deras drivkraft var alltså i denna fas främst spänningen. De beskrev känslan att man kände en slags kick av detta samt som det även gav en slags njutning. Samtliga informanterna ville uppleva det igen och igen och igen. Emilio hävdade tidigare att *''spänningen var viktigare än säkerhet''*.

Andra respondenter så som Ayman, betonade *'' När jag befinner mig i en risktagande situation så försvinner världen och ingenting spelar något roll än vinnandet i brottet... den spänningen att vara extremt nära att komma undan och lite över gränsen att bli tagen är en känsla som inte kan beskrivas''* Dessa ord sammanfattar perfekt spänningen folk får från "edgework". De visar också hur spännande det kan vara för en individ att uppleva situationer som gränsar till kaos, som beskrivits av (Lyng, 1990: 857) Författaren förklarar anledningen att personer som påvisar hög grad av impulsivitet, riskökande och deltar i sådana aktiviteter gör det för att kunna "förtrolla" sina liv. Hon menar att personer känner sig i större utsträckning dragna till sådana aktiviteter eftersom "edgework" framkallar värdefulla känslor hos en individ (Lyng, 1990: 873).

Denna beskrivning stämmer väl in på informanterna i denna studie. Detta eftersom, samtliga informanter upplevde att de hade svårt att stå emot stundens frestelser just för att det var ständigt en utmaning för de alla att vara i en farlig situation för spänningens skull. Deras behov har varit så starkt att de har varit bereda att ta till de medel som krävs för att tillfredsställa sina behov och för att på så sätt känna självkontroll (Lyng, 1990: 859).

5.2. Att leva upp till maskulinitetidealet

Både makt och våld har i forskningen kopplats ihop med maskulinitetskapande.

I samtal med mina informanter om anledningen till fortsatt brott, talade Ricky, Eddie och Emilio om våldutövande som strategi för att behålla makt och kontroll. Brottens karaktär hade ökat med tanke på att de fick kontroll, respekt och status. Genom att fortsätta begå kriminella brott, var de ett sätt för dem alla att upprätthålla en slags maskulinitet ideal. Gemensamt för dem alla är att de hade någon erkänd maktnivå i hur de såg själva och deras plats i världen under deras kriminella tid. Vidare beskriver dem dessutom, att när man väl når någon maktnivå, blir man snabbt vana vid det. Detta eftersom, det uppstår status och behovet av makt kunde bara uppfyllas genom att förvärva mer. Det som våra informanter berättar, visar att de tydligt strävade efter att upprätthålla maskulinitetidealet. Jag uppfattar att informanterna här ansluter sig till en tanketradition där våld förknippas med manlighet

''ja jag slogs ju oftast... fick min respekt och de materiella sakerna genom att misshandla andra [...] de var riktigt komedi ändå för alla var rädda för mig. Gav aldrig något ansikte till folk att kunna driva med mig och de bara fortsatte så i den banan''.

– Eddie

Utifrån Eddies beskrivelse blir här våldet ett medel för honom för att nå respekt. I och med att han uppger att alla var rädda för honom, blir det ett sätt för honom att låta bli utmaningar och på så sätt slippa pröva sin maskulinitet. Respondenten Ricky uttrycker sig vidare såhär:

'' Eftersom jag aldrig gjorde något vettigt med mitt liv så som att plugga nått bra eller hjälpa familjen med ekonomin så kändes det som att jag blev sedd som en pajas av allmänheten... folk kunde se ner på en hit och dit så därför gick jag från att vara ingen till att vara någon genom att sätta mina gränser tidigt. Allt de här med våldsamt, makt och kontroll var sanningen viktigt för mig att uppvisa inför alla, för att visa vem som bestämmer. Det gäller att äta innan man själv blir uppäten... man vinner så mycket mer på det''. – Ricky

Motivet till att upprätthålla ett fortsatt kriminellt beteende i Rickys fall, var eftersom han inte hade andra tillgängliga sätt att tillgå för att kunna erhålla makt och respekt, varken genom utbildning eller att bidra med försörjning. Han betonar att *''eftersom jag aldrig gjorde något vettigt med mitt liv så som att plugga nått bra eller hjälpa familjen med ekonomin så kändes det som att jag blev sedd som en pajas av allmänheten''*. Genom att därför hålla sig till kriminaliteten, insåg Ricky att han började leva upp till denna bild av manlighet, att han äntligen *''gick från att vara ingen till att vara någon''*. Han visade att han är benägen till att göra saker som en man förväntas kunna göra genom att utöva våld och för att på så sätt kunna uppbära makt (Messerschmidt, 1993:40–44; Jon, 2014: 200). Likaså betonar även Emilio

– Inget har hindrat mig för att ta det jag velat ha så som pengar och grejer, varför ska jag sluta tänkte man liksom... de krävs en viss fysisk kapacitet, alltså de här med att utföra våld för att kunna ta det man vill ha. Och jag fick ju det alltid.

– Emilio.

Utifrån Emilios beskrivelse om kroppslighet kan detta länkas samman med förmågan att utöva makt. Kroppens kapacitet att utöva våld blir ett maktmedel och en valuta att ta till i kamp om prestige och status (Messerschmidt 2004). Detta är något Emilio ansåg gynnade honom. Mina informanter visade tydliga personlighetsdrag till fortsatt brott, genom att tala om våldsam, makt och kontrollbehov. Dessa är något som funkar gemensamt i deras kamp för en position menar författaren (Messerschmidt 2004). Ricky anser exempelvis att det är viktigt att *''visa vem som bestämmer både inför andra och inför sig själv''* för att fortsätta få sin respekt. Samtliga informanterna strävar gemensamt efter stabilitet och klara gränser, både kroppsligt och när det gäller sin position. I teorin som författaren Messerschmidt (2004) tidigare framfört, betonade han att de unga männens kroppsliga situation är central i deras identitetskapande. Exempelvis anses en kort och tunn kroppsbyggnad i killarnas kontext som omanlig och oattraktiv, vilket leder till en social situation där vissa maskulinitetsresurser, till exempel ett lyckat sportutövande inte är tillgängliga. Av den anledningen kan därför våld och även annat kriminellt beteende fungera som en gottgörelse för dessa män (Messerschmidt, 2004:40- 44; Jon, 2014:20).

Det direkta våldet som upprätthålls och som beskrivs av våra informanter går alltså att tolka som en uppvisning i en hegemonisk maskulinitet där den som går vinnande ur en sådan sammanförande kan lämna med en konstruerad maskulinitet i behåll. Däremot den som inte kunnat fortsätta prestera får sin maskulinitet istället hotad (Messerschmidt 1993). Detta ger en av mina informanter så som Ricky ett tydligt uttryck på när han säger: *''Det gäller att äta innan*

man själv blir uppäten”. Upprepande brott och försök till materiella ting och makt blir ett slags verktyg för mina informanter för att konstruera maskulinitet synligt.

Förmågan för informanterna att ständigt vara kapabel att påvisa fysisk styrka, aggressivitet och att utan avbrott kunna leverera är dock enligt Mcfarlanes (2013) studie inte något som bara hör till i ett kriminellt beteende men författaren menar även att det är något som hör till i den ideala konstruktionen. Författaren menar att hegemonisk maskulinitet är något som är både accepterad och uppmuntrad av samhället. Utövandet av våld innebär enligt Mcfarlanes (2013) redogörelse att man uppbär både en hegemonisk och marginaliserad konstruktion av maskulinitet.

Anledningen är eftersom, genom att mannen använder våld för att prestera hegemonisk maskulinitet, går mannen på så sätt utanför de lagar och regler som finns i det samhälle som han lever i (ibid). I samband med att mina samtliga informanter befinner sig i detta, verkar det därför förståeligt att det endast innebär fördelar för dem att kunna fortsätta prestera i våldsamma sammanhang. Idealtypen av en hegemonisk maskulinitet är dominerande i deras sociala kontext (Mcfarlanes 2013). Därav är det därför av betydelse att betona, att den kriminella livsstilen konstrueras som något som inte nödvändigtvis är fel enligt dem själva, utan rättare uttryckt ett ont för att mina informanter ska kunna ta del av den förmögenhet som människor i andra samhällens stånd får fritt.

5.3. Att känna tillhörighet och skapa statusidentitet

Flera av mina informanter beskriver att en annan orsak till att fortsätta upprätthålla kriminalitet är eftersom, de känt tillhörighet. Samtliga informanter beskriver att de ständigt behövde markera sin status i den tuffa samhället för att överleva. Kriminaliteten och droger blev således deras identitet. Eddie är först ut att beskriva hur han fick vänner och på så sätt en identitet under sin tid som kriminell.

”de börja med att jag först gav mig in i knarkbranschen som en smålangare men jag nöjde mig inte för jag märkte hur jag blev behandlad som en hund började därför importera större mängder hasch och cannabis och då blev man plötsligt helt omtyckt av den här kretsen som sysslade med samma grejer, folk jaga mig hela tiden med att ringa till mig, komma på besök och så... man blev liksom sedd och uppmärksammad så man blev van vid det”.

– Eddie

” I och med att jag alltid varit full av energi på grund av min impuls problem, fick jag därför alltid höra i skolan att vara tyst och sitta still. De fick mig att känna riktigt hopplös och värdelös för ingen förstod

mig. Men sen inom den kriminella kretsen fick jag alltid höra att jag var bra och sanningen är, jag sög åt mig av bekräftelserna och kände fett mycket tillhörighet'' - Ayman

Vi ser att mina tillfrågade informanter hade en bristande känsla av att vara någon. Flera av dem hade ett behov av att, i den kriminella förbindelsen, ta på sig en roll för att vara någon, både för sig själva, och andra. I Eddies fall ville han inte vara i en underordnad position då han själv beskriver *'' jag märkte hur jag blev behandlad som en hund''*. Genom att därför fortsätta upprätthålla ett kriminellt beteende kände han sig på så sätt behövd, att han blev sedd och fick någon form av uppmärksamhet. Han har till stor del kunnat öka sina känslor av meningsfullhet av att fortsätta vara engagerad i det kriminella sambandet. Cotte & Hayward (2011) menar, för att få en ökad känsla av meningsfullhet och vara socialt uppskattat, inte nödvändigtvis måste vara av samhället i stort men av några personer i ens närhet eller av en särskild grupp anses vara likvärdigt (Cotte & Hayward, 2011: 963 – 975). Denna beskrivelse framkommer tydligt med våra respondenter. Detta eftersom, våra informanter känt sig bekräftade och sedda i det de gjort, särskilt av andra kriminella. De har i det kriminella sammanhanget haft upplevelsen av att vara någon vilket på så sätt har bidragit till en ökning av denna känsla till att fortsätta i samma kriminella beteende. De kriminella handlingar som de utfört har blivit accepterade av personer i deras egna kretsar och just det har för dem varit viktigare än att samhället i stort ska ha accepterat dem. I samband med att mina informanter uppfattat sig själva som kriminella, ser dem det som en styrka att de alltid känt sig som någon annan och att deras identitet således varit kopplat till kriminaliteten.

Även Becker (2006) håller med om detta då han menar att skälen till att personer fortsätter med kriminaliteten är eftersom de anslutit till en grupp där alla delar samma intresse och detta stärker dem som en grupp. Deras skäl verkar sunda och därför ser de ingen anledning att sluta med det. De är väldigt svårt för mina informanter att ta ett steg ut ur denna grupp eftersom de känner så stark tillhörighet till varandra (Becker, 2006: 44). Detta ger Ayman tydligt uttryck på när han betonar *''Men sen inom den kriminella kretsen fick jag alltid höra att jag var bra''*.

Som det tidigare redogjordes i tidigare forskning om identitet, så var alltså även detta en viktig del i utvecklandet av kriminaliteten enligt Ricky

''Jag deltog i ett grovt rån för att jag behövde cash och greps för första gången när jag var runt 17 år men på grund av brist på bevis kunde jag lämna häktet med stolthet. Jag kände typ shit! Jag är ju riktigt grym på de här, fick höra från andra i gruppen också... Och sen från den dagen kom jag att kliva in i

kriminaliteten helt och hållet. De kom att bli min nya personlighet kan man säga så det gav ju en viss status på något vis, därför så ville man ju inte lämna det. ”

- Ricky

Bergström (2012) menar på att identitet handlar också om att acceptera sig själv och uppleva sig som en hel person. Hur vi människor ser på oss själva och världen, är vår tolkning och förståelse av den kontext vi befinner oss i (Bergström, 2012). Dessa tankemönster som mina informanter hade att känna tillhörighet och få bekräftelse hjälper informanterna att skapa mening i det sammanhang dem lever i. Jag uppfattar att den syn mina informanter ser och har sett sig själva, vilken bild de försökt ge andra av dem själva, har i bred utsträckning fått informanterna att känna acceptans för sin egen person samt hur de upplevt sin identitet och tillhörighet. Detta förklarar således varför mina informanter förblev i den kriminella livsstilen. I och med att grupp tillhörigheten utgör en viktig del av identiteten kan därför rädslan för reaktioner från gruppen gjort det svårt för Ricky att lämna kriminaliteten.

Inom utvecklandet av den kriminella livsstilen har jag dessutom fått en förståelse av att snabba pengar har en stor roll till att unga män fortsätter upprätthålla en kriminell livsstil. Vissa anser exempelvis att det är onödigt att jobba då man tjänar mer pengar på denna livsstil än att arbeta på ett lagligt sätt. Dani är en av mina informanter som tycker detta. Nedanför ger han en kort beskrivning om vad han anser om att arbeta ett vanligt arbete och förklarar varför han istället valt att fortsätta leva ett kriminellt liv.

” Att vara kriminell funkar ju inte på samma sätt, en man som jobbar går upp klockan sex på morgonen och jobbar till klockan fyra för att tjäna en någon tusenlapp. Jag går ut klockan tre och går hem klockan tio och jag har tjänat som hans månadslön. ” Dani

I detta sammanhang anser Dani att en dags försäljning av narkotika kan ge lika mycket som en vanlig arbetares månadslön. Att tjäna mer pengar på att leva denna livsstil än att arbeta på ett lagligt sätt är alltså något han verkligen föredrar. Jag uppfattar vidare att informanten under sin kriminella tid inte hade någon tanke att söka arbete eftersom han ansåg att de inte skulle ge honom tillräckligt med pengar. Han tycker inte att arbete var någonting för just honom med anledning till att det är tråkigt enligt Dani.

” Alltså faktumet är man tjänade mer cash på det livet. Det var bättre så tyckte jag och då är det väl självklart att man inte hade avsikt att sluta när det gick så bra för en. Jag kunde köpa vad jag vill och

göra vad jag vill för jag hade pengar... Om man hade märkes kläder och så, då blev man ju intressant för andra, eller om du hade mycket pengar fick man större status bland tjejer (haha)''.

Dani menar att pengarna var det största anledningen till varför han valde att förbli inom den kriminella livsstilen. Stora summor fick honom att leva denna livsstil. Han menar att ju mer pengar han hade desto högre status fick han av samhället.

Danis intervju om anledningen till varför han fortsatte att begå brott för pengar kan återberättas i Baumans teori om konsumtionssamhället. Författaren diskuterar sin teori om en driven medlem i konsumtionssamhället (Bauman 2007:139). Det som fick Dani att fortsätta begå kriminella handlingar är framför allt för att han trivdes att tjäna pengar på att leva denna livsstil än att arbeta på ett lagligt sätt. I ett konsumtionssamhälle diskuterar Bauman (2007) att man förväntas ha senaste mobilen, det senaste modet och det senaste bilen i hopp om att bli erkända och uppmärksammade. Av den anledningen kan därför detta relateras till Dani eftersom han betonar tydligt att hans status ökade om han hade det senaste materiella ting, precis som i Baumans teori. Författaren beskriver vidare de otillräckliga konsumenter som de utstötta i samhället. I detta sammanhang menar han de individer som ständigt bär på en känsla av rädsla och hot då de inte känner att de uppfyller kraven. I Danis fall kan det således uppfattas att han möjligtvis kände sig utstött om han inte fortsatte samla på sig enorma behov och konsumerar obegränsat? Dani uttryckte sig *''om man har märkes kläder och så, då blev man ju intressant för andra''* I samband med detta så kan man på goda grunder konstatera att han förmodligen ville visa för omgivningen att han inte var sämre än alla andra genom att konsumera dyra märkes kläder. Köper han till exempel senaste bilen eller mobilen blir han uppmärksam. Han visar tydligt att han var en fullvärdig medlem i konsumtionssamhället. Dani upplevde att genom den kriminella livsstilen kunde han på så vis tjäna sina stora summor och bli accepterad som en del av samhället. Detta ledde till att Dani fortsatte att leva den kriminella livsstil då han kunde, enligt honom, på bästa sätt få stora summor pengar. Att ha senaste modet, kläder, elektronik, var viktigt för Dani. På något sätt vill Dani visa för omgivningen att han inte var''de utsatta individerna i samhället''. I och med att hans handlingar blev avvikande handlingar för samhället så ville Dani visa att han också kunde konsumera obegränsat för att därmed övergå till att vara en fullvärdig medlem.

6. Avslutande diskussion

Den här uppsatsen har undersökt vilka drivmotiv som lockar unga män till att begå brott samt vad som driver unga män att upprätthålla det kriminella beteendet. Det empiriska materialet som samlats in bestod av fem intervjuer som analyserats utifrån ett narrativt förhållningssätt.

Sammanfattat kan det betonas att fokus har legat på dels *vad* informanterna har sagt men också *hur* de berättat. Materialet och data som samlats in analyserades med hjälp av de teorierna som jag tidigare har valt att använda. Genom dessa har jag fått fram mycket betydelsefull information som hjälpt uppsatsens studie att kunna få svar på de frågor som ställdes i början av studien.

Utifrån uppsatsens första frågeställning, vilka drivmotiv som lockar unga män till att begå brott så visar undersökningens resultat att majoriteten av informanterna har förklarat att den största bakomliggande orsaken var drivkraften efter känslor, spänning och risktagande. Detta kan ses som en av faktorerna till att de valde den vägen som de gjorde. Min forskning bidrar med en kvalitativ förståelse till varför unga män begår brott då de framgår att de flesta av informanterna söker adrenalinkicken i bankrånet, biljakten och villainbrottet. I samband med att man fick en kick och en tillfredsställelse när man utförde dessa handlingar så ville man ständigt uppleva den spänningen och kicken som gärningen gav. Utifrån Ferrell (2008) teori om ”kulturell kriminologi” har man kunnat ge en relevant förklaring vad som orsakar intervjupersonerna för denna studie denna typ av beteende. Anledningen är eftersom, medias framställda bild av kriminalitet är kulturgrundad, vilket innebär att det är maktgivande så som media som genom lagens processer, avgör vad som är acceptabelt beteende, vad som uppfattas som risk eller hot och vad som bör förbjudas. Därför ledde detta till att våra intervjupersoner såg detta som en spänning som uppkommer till följd av att våra informanter ställdes inför utmaningar när de utförde sina kriminella handlingar i samband med lagöverträdelsen. Genom intervjupersonernas berättelse har man också kunnat identifiera deras emotionella motiv utifrån Cotte & Hayward (2011) teori. Vissa av mina informanter ville lösa ut negativa känslor genom att misshandla andra för att uppnå en slags njutning. I detta fall förklarade Cotte & Hayward att individer gör det för att bearbeta negativa känslor till positiva känslor för att på så vis återfå en förhöjd upplevelse av sina liv. Sökandet efter risktagande som drivkraft framkom även tydligt bland våra informanter. De ville ständigt uppleva situationer som gränsar till kaos eftersom de ville “förtrolla” sina liv i samband med att risktagande löser ut gynnsamma känslor hos en individ.

Uppsatsens andra frågeställning löd, vad driver unga män att upprätthålla det kriminella beteendet? Utifrån informanternas synvinkel fick de unga männen själva beskriva varför de

fortsatte att upprätthålla en kriminell livsstil. De flesta informanterna hävdade att de höll sig till kriminalitet eftersom de upplevde det som viktigt att ha en maskulinitetsposition. Detta eftersom, maskulinitetidealet tycktes enligt informanterna vara starkt associerat med styrka och kontroll precis som Messerschmidt (1993) och Conell (1995) hävdar. Individerna ville vara respekterad i de egna kretsarna och just därför ville man inte lämna den kriminella livsstilen.

Intervjupersonerna var tvungna att uppvisa egenskaper så som våldutövande eftersom det fungerade som en gottgörelse för dessa män för att konstruera en hegemonisk maskulinitet med tanke på att dem inte hade andra sätt att tillgå för att kunna erhålla makt och respekt. Offerrollen var starkt förknippat med passivitet och svaghet och detta ville man helst undvika. I och med att mina intervjupersoner inte har kunnat utgå från lämpliga resurser för att ta det en vill, uppfattar jag det som att den kriminella livsstilen alltså konstrueras som något som inte per automatik är fel enligt dem själva, utan snarare ett nödvändigt ont för att dessa individer ska kunna ta del av de resurser som människor i andra samhällsskikt får gratis, vilket även har stöds i tidigare forskning. Andra faktorer som också är av stor vikt till att mina informanter valde att upprätthålla ett kriminellt beteende är eftersom de känt tillhörighet. De har känt att de har blivit uppskattade av andra kriminella, främst eftersom de har haft mycket gemensamt, vilket har behövts för att öka denna meningsfullhet. Enligt Cotte & Hayward (2011) är det viktigt att det område en person väljer att engagera sig i är socialt accepterat, åtminstone av en mindre grupp, för att det inte ska kännas som något meningslös. Precis som Bergström (2012) beskriver fann jag att vissa individer utvecklar sitt sätt att tolka världen för att göra det förenligt med kriminalitet. De har genom att arbeta med sin självkänsla och inre acceptans för sig själva samt genom att befinna sig i ett sammanhang där förväntningar på dem har överensstämmt med deras egna mål på så sätt kunnat bygga upp sin identitet. Jag ser alltså att detta också var en av faktorerna som ledde fram till att stanna i kriminaliteten. Vidare har vissa av våra informanter även förklarat att status är en annan orsak till varför man fortsätter begå brott. Med pengar kan dessa unga män konsumera hur mycket de vill, då det påpekats tidigare att de kan göra vad de vill med pengarna, såsom att köpa senaste modet, senaste mobilen och så vidare. Detta beror på enligt våra informanter, för att de inte vill framstå som mindre viktig eller tillhöra underklass.

Vidare forskning

För att bidra med ytterligare kunskap kring detta ämne, är ett förslag för fortsatt forskning att undersöka detta ämne ur ett större perspektiv, det vill säga att undersöka vad som frestar människor att begå nya brott baserat på individers egna upplevelser. Vidare kan det vara intressant att undersöka vad dessa individer behöver för att inte drivas till en lagstridig handling och på så sätt flytta bortom brottsligheten.

Referenser

- Bauman, Zygmunt (2007): *Konsumtionsliv*. Göteborg: Daidalos AB
- Bergström, Gunnar. (2012) *Kriminalitet som livsstil*. Lund. Studentlitteratur.
- Bergström, Göran, & Boréus, Kristina. Textens mening och makt: *Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur AB, 2012.
- Becker, Howard S. (2006) *Utanför – Avvikandets sociologi*. Lund: Arkiv förlag
- Bryman, Alan (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber.
- Bryman, Alan. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.
- Brottsförebyggande rådet (2018). Kriminalstatistik 2017. *Brottsutveckling i Sverige Stockholm* : Brottsförebyggande rådet (BRÅ), 2018
- Brottsförebyggande rådet (2018). Kriminalstatistik 2017. *Misstänkta personer i Sverige Stockholm*: Brottsförebygganderådet (BRÅ), 2018
- Brottsförebyggande rådet (2018). Kriminalstatistik 2017. *Gjort sig skyldig till brott i Sverige Stockholm*: Brottsförebygganderådet (BRÅ), 2018
- Connell, R. W. (1995). *Masculinities*. Berkeley: University of California Press.
- Denscombe, Martyn (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.
- Ferrell, Jeff. (2008) *Cultural Criminology: An invitation*. Sage Publications; London.
- Katz, Jack. (1988). *Seductions of Crime*. United States: Basic Books.
- Kvale, S. & Brinkman, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun uppl. 2:1*. Lund: Studentlitteratur.
- Larsson, Sam. (2005). Kvalitativ metod. I Larsson, Sam., Lilja, John., & Mannheimer, Katarina. (red.), *Forskningsmetoder i socialt arbete*. Studentlitteratur, Lund.
- Langemar, P. (2008). *Kvalitativ forskningsmetod i psykologi – att låta en värld öppna sig*. Stockholm: Liber
- Lyng, Stephen. 1990. "Edgework: A social psychological analysis of voluntary risk taking" *American Journal of Sociology* 95. s 851-886
- Malterud, K. (2009). *Kvalitativa metoder i medicinsk forskning*. Lund: Studentlitteratur

McFarlane, H. (2013) Masculinity and criminology: The social construction of criminal man. *The Howard journal of criminal justice*, 52, 3, 321-335.

Messerschmidt, J.W. (1993) *Masculinities and crime: critique and reconceptualization of theory*. Lanham, Md.: Rowman & Littlefield.

Rennstam, Jens & Wästerfors, David (2015). *Från stoff till studie*. Lund: Studentlitteratur.

Repstad, Pål (2007). *Närhet och distans: Kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. 4., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Simon Cottee and Keith Hayward, "Terrorist (E)Motives: The Existential Attractions of Terrorism", *Studies in Conflict & Terrorism*, Vol. 34, No. 12, 2011, pp. 963-986

Sohlberg, P. & Sohlberg B-M. (2009), *Kunskapens former. Vetenskapsteori och forskningsmetod*. Malmö: Liber.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> [2018-05-12]

Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur

Intervjuguide (Bilaga 1)

1. Berätta lite om din bakgrund?

- Ålder
- Utbildning
- Sysselsättning
- Familjesituation
- Uppväxtåren

2. Drivkrafter till brott

- Hur såg vägen in i kriminalitet ut, motivera!
- Vad fick dig att begå brott
- Fanns det något som lockade
- Kan du ge ett exempel på en situation som uppfattas som risktagande?
- Känslor under och efter brotten?
- * Adrenalinkick?
- * Spänning?
- * Stolthet?
- * Rädsla?
- Minskade eller ökade känslan?
- Vad triggade upp dig att fortsätta med kriminalitet?

3. Maskulinitet bilden

- Hur tycker du att en man ska vara?
- Nämn några viktiga egenskaper på vad du tycker verkar vara en man?
- Nämn några aktiviteter som du tycker verkar vara manliga
- Kan du ge ett exempel på en situation i ditt liv då du uppfattas som manlig?
- Kan du ge ett exempel på handlingar du eller andra gör som är typiskt manliga?
- Beskriv hur en “omanlig” man är?
- Är det bra eller dåligt att vara så? Motivera!
- Berätta vad du känner när jag nämner dessa begrepp, makt och maskulinitet

4. Statusidentitet och tillhörighet

- Vad har du för syn på kriminalitet?
- Är det något bra? Motivera
- Är det något dåligt? Motivera
- Har du känt behov av att passa in i samhället? Motivera
- Hur upplever du dig själv?
- Kan du berätta om några speciella händelser i ditt liv som påverkat dig extra till den du är idag?
- Hur påverkas och formas du av andras personers uppfattning?
- Vilka styrkor tror du var fördelaktiga för dig i ditt liv som kriminell? Motivera!